

Алетейя, 1998. – 160 с. (серия "Gallicinium) *Можейко М.А.* Становление теории нелинейных динамик в современной культуре. Сравнительный анализ синергетической и постмодернистской парадигм: монография / М. А. Можейко. – Минск : БГЭУ, 1999. – 297 с. *Степин В.С.* Теоретическое знание / В. С. Степин // Вопросы философии. – 2000. – № 1. – С. 3-33. *Шейко В. М.* Культурология : навч. посіб. / В. М. Шейко, Ю. П. Богущкий, Е. В. Германова де Діас. – К. : Знання, 2012. – 494 с. *Эко У.* Открытое произведение / У. Эко. – СПб. : Академ. проект, 2004. – 384 с. *Alexander V. N.* The Biologist's Mistress: Rethinking Self-organization In Art, Literature, and Nature / Victoria N. Alexander. – Emergent Publications, 2011. – 234 p. *Jameson F.* Postmodernism, Or the Cultural Logic of Late Capitalism / Fredric Jameson. – Durham, NC : Duke University Press, 1991. – 438 p.

ЗАЦНИЙ Ю.А., СЕМЕНЧУК А.Б.
(Запорізький національний університет)

АНТИТЕРОРИСТИЧНА БОРОТЬБА І ЕВФЕМІЗАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядаються новітні евфемістичні одиниці, пов'язані з антитерористичною діяльністю в світі. Ці мовні одиниці беруть активну участь у словотворчих і фразотворчих процесах, тим самим сприяючи поповненню словникового складу англійської мови. Ілюстративний матеріал дібрано із сучасних періодичних видань англомовних країн.

Ключові слова: боротьба з тероризмом, інновація, евфемізм, лексема, похідний.

Зацний Ю.А., Семенчук А.Б. Антитерористическая борьба и эвфемизация английского языка. В статье рассматриваются инновационные эвфемистические единицы, связанные с антитерористической деятельностью в мире. Эти языковые единицы принимают активное участие в слово- и фразообразовании и, тем самым, способствуют пополнению словарного состава английского языка. Иллюстративный материал отобрано из современных периодических изданий англоязычных стран.

Ключевые слова: борьба с терроризмом, инновация, лексема, эвфемизм, производный.

Zatsny Y.A., Semenchuk A.B. Antiterror activity and euphemisms of the English language. The article is devoted to the functioning of euphemistic lexemes, representing antiterror measures, and the peculiarities of their integration into the English language. They play a special role in English through their derivational collocations.

Key words: war on terror, innovation, lexeme, euphemism, derivative.

Однією із національно специфічних ознак культури і мовної практики США на сучасному етапі є функціонування категорії політичної коректності, що вимагає співвідносити публічну поведінку чи публічні висловлювання (а іноді і приватні) з відповідними нормами, щоб не образити гідність особи через расову і гендерну приналежність, вік, стан здоров'я, соціальний статус, зовнішній вигляд тощо. Загострення ідейного протистояння у сучасному світі, посилення ідеологічної боротьби вимагає знання прийомів, за допомогою яких відбувається свідоме викривлення фактів об'єктивної реальності з метою проектування уявної дійсності в якості реальної і, як наслідок, соціальна та ідеологічна маніпуляція сприйняттям аудиторії різних аспектів суспільно-політичного життя. У рамках нашого дослідження вважаємо доцільним акцентувати особливу увагу на релігійному та ідеологічному аспектах політкоректності (у мусульманських країнах вони тісно пов'язані між собою), що зумовлює і вибір мовних засобів з метою уникнення конфронтації.

Об'єктом дослідження виступають інноваційні процеси у сучасній англійській мові. **Предметом** вивчення є структурні та семантичні особливості інноваційних одиниць, пов'язаних з антитерористичною боротьбою. **Метою** статті є простежити особливості функціонування евфемістичних одиниць англійської мови, пов'язаних з антитерористичною діяльністю. Мета роботи зумовлює виконання таких **завдань**: а) виявити взаємозв'язок між антитерористичною боротьбою і поповненням словникового складу сучасної англійської мови; б) дослідити структурно-семантичні особливості функціонування інновацій, пов'язаних з антитерористичною боротьбою.

Науковці наголошують на тому, що поняття політкоректності (а разом з ним і "ідеологічної коректності") нерозривно пов'язане з поняттям "евфемізм" [Панасенко 2003, с. 56], яке виступає основним засобом "вербального камуфляжу". Явища, пов'язані з "антитерористичними" війнами, супроводжуються процесами евфемізації англійської мови, створенням значної кількості слів і словосполучень, покликаних завуалювати, затушувати поняття, які співвідносяться з "ультрареальностями війни".

Необхідно зауважити, що використання евфемізмів під час повідомлення тієї чи іншої інформації покликане "змінити сприйняття аудиторією тих фактів і подій, які можуть викликати антипатію" [Козуб 2008, с. 214] чи, принаймні, зменшити різницю у ставленні доповідача та слухача до неї. Як слушно зазначають науковці, евфемізми виступають прийомами "запобігання прямого найменування всього того, що здатне викликати негативні почуття" [Leech 1974, с. 187]. Зрозуміло, що рівень впливу на аудиторію є більш ефективним під час подібного імпліцитного способу інформування.

Евфемізми своїм функціонуванням у мовах багато в чому зобов'язані, як відомо, явищу "табу", яке простежується й у сучасних процесах "словесної косметики" в англійській мові. Так, замість "одіозних" (або "засекречених") імен іракських лідерів або "головних терористів" американські офіційні особи і військові віддають перевагу таким "термінам", як *targeted leader*, *target of opportunity*, *high value target (HVT)* і іншими подібними розпливчастими виразами: *About 200 enemy troops seemed to have gathered in the Shah-i -Kot valley, with HVTs probably among them. High Value Targets was now the most military's preferred term; after bin Laden's December escape, it no longer liked to speak of him or other terrorist leaders by name.* (The New York Times Magazine, July 20, 2003). *In a series of raids, troops detained two dozen people they said were participating in the violent resistance to the U.S. occupation, including a "targeted leader"*. (The Daily Texan. Aug. 4, 2003). Відзначимо, що осіб, підозрюваних у тероризмі, стали позначати словосполученням-евфемізмом *special interest detainee* [Bovard 2003, с.106].

Узагалі, значна частина інновацій, що виникають останніми роками, відбиває тенденцію до евфемізації мови, яка реалізується у функціонуванні слів і словосполучень, покликаних завуалювати поняття, в тому числі і ті, що стосуються реалій терористично-антитерористичних війн. Для ілюстрації цього факту дослідники наводять евфемізм *servicing the target*, створений ЗМІ, що виправдовують війну в Іраку, для вживання замість фрази *killing the enemy*, змістивши тим самим акцент з того факту, що йдеться про вбивство людей [Якуба 2008, с. 231].

Знову відзначимо, що форми ведення боротьби з терористами є різними, найефективнішим способом є зміна державного режиму у державі, що запроваджує політику тероризму. Заради цього вдаються до різних заходів, в тому числі застосування військових сил. Ситуацію скинення уряду будь-якої країни позначають за допомогою евфемістичної одиниці *regime change: Other than military action or capitulation, the only way to stop Iran's nuclear ambitions, halt its state-sponsored terrorism and relieve the suffering of the Iranian people is regime change.* (The Washington Post, Feb. 17, 2012).

Про евфемізацію мови офіційних повідомлень із театру воєнних дій в Іраку 2003 року свідчить тест, проведений викладачем одного із американських університетів. На її запитання, які терміни використовують офіційні особи для позначення понять "війна", "убивство", відповіді були наступні: *They came up with more than two dozen phrases, from "broad and concerted campaign" and "tearing down the apparatus of terror" to "decapitation operations" and "confronting dictators."* (The Christian Science Monitor, Apr. 1, 2003). Британська газета *The Guardian Weekly*, говорячи про евфемізацію англійської мови, підкреслює, що іракська війна дає нам нові мовні засоби для відбиття того, "про що не можна говорити прямо", і наводить приклади найбільш поширених "пом'якшень": *"Decapitate", "tip-fiddle", "friendly fire"*. *As in previous wars, the present conflict in Iraq is bringing us new ways of speaking about the unspeakable.* (The Guardian Weekly, Apr.17-23, 2003).

Розглянемо докладно евфемістичні одиниці, що ілюструють певні аспекти терористичної діяльності і, відповідно, антитерористичної боротьби. Так, лексеми *job, factory, damage, device,*

набувши додаткових "пом'якшених" значень, почали активно вживатися в контекстах "антитерористичних війн", виконуючи функцію евфемістичної підміни понять або їх "реномінації". До прикладу, лексичну одиницю *job* почали використовувати для десигнації теракту, у цьому зв'язку в англійській мові утворилася фраза *jihad job* для позначення терористичної акції, скоєної ісламськими терористами: *All that is necessary, so the argument goes, is that Allah knows, so the bomber may gain entrance to paradise as a consequence of his "jihad job"*. (The Guardian, Sept. 12, 2001).

За допомогою одиниці *factory* позначають центри підготовки терористів, а вираз *jihad factory* певною мірою конкретизує специфіку зазначених центрів, де відбувається не лише відпрацювання технічної сторони, але й ідеологічна обробка терористів, яка здійснюється в ісламських навчальних закладах, а іноді навіть й у мечетях: *We must stop the "jihad factories", the mosques and educational institutions that are now turning out tens of thousands of aspiring terrorists*. (Austin American-Statesman, July 8, 2003). Особливу увагу привертає мовна одиниця *jihad cell*, "терористичний осередок". Нерідко зазначену фразу використовують замість назв осередків.

Загиблих під час військових дій іменують лексевою *damage*, зокрема, жертви серед цивільного населення під час війни отримали найменування *collateral damage*. Що стосується найменування зброї, зокрема, вибухових пристроїв, то замість лексичної одиниці *bomb* почали вживати нейтральну одиницю *device*, "прилад, пристрій".

У січні 2007 року президент США Дж. Буш оголосив план збільшення кількості американських військ в Іраку, який отримав назву *surge*: *The aim of the "surge" is to restore order in Iraq and, by restoring order, reinject a little life into the project of democratizing the Middle East*. (The Economist, Jan. 6, 2007). Невизначеність цього поняття могла б перетворити його на ідеальне позначення цієї досить суперечливої стратегії. Деякі урядовці, висловлюючи незадоволення рішенням президента щодо збільшення кількості "миролюбного" контингенту, віддавали перевагу іншій одиниці – *escalation*, що під час війни з В'єтнамом у 60-і роки ХХ століття виникла також як евфемістичне позначення "нарощування" військової сили. На цьому фоні лексема *surge* виконує фактично, як пишуть журналісти, роль евфемізму відносно іншого евфемізму (*escalation*), який згодом став дисфемізмом: *Rep. Nancy Pelosi, the new House speaker, framed her apparent opposition to sending more troops to Iraq by using a more freighted substitute: „escalation”*. *In that context, surge is a euphemism for a euphemism*. (The Washington Post, Jan. 10, 2007).

Як відомо, позначення *terrorism* не до вподоби організаціям, що причетні до нього, оскільки, на їх думку, ця одиниця є негативно маркованою щодо оцінки і не відбиває справжньої суті їх діяльності. Самі радикально настроєні елементи віддають, зокрема, перевагу виразу *armed struggle*, який, на їх думку, є позитивно маркованим: *The second and bigger question is what does IRA's abandonment of terrorism – or armed struggle as it always preferred to call it – hold for the task of combating and defeating today's more virulent forms of terrorism*. (The Economist, July 30, 2005). Значна кількість підозрюваних у причетності до терористичної діяльності осіб перебувають під вартою на американській військовій базі Гуантанамо Бей, що знаходиться на території Куби. Американці позначають їх "нейтрально" мовною одиницею *unlawful enemy combatants*: *The camp for unlawful enemy combatants – as America has termed them – at Guantanamo Bay, in Cuba, is not about to disappear*. (The Economist, July 9, 2006).

Евфемізми звичайно протиставляються дисфемізмам, причому під останніми мається на увазі, як правило, лише більш пряме вербальне відбиття відповідних понять або еволюцію евфемізмів. В умовах протистояння західної і східної ідеологій опозиція евфемізм/дисфемізм, явище субституції (реномінації) понять повинні часто сприйматися саме з урахуванням цієї конфронтації, з урахуванням того, яку ідеологічну позицію відбиває мова.

Саме тому слід зазначити, що евфемізми у військових контекстах співіснують з явними дисфемізмами (какофемізмами). Так, ракетно-бомбові удари ізраїльтян й американців по "конкретним цілям" (лідерам терористів) з одного боку відкрито називаються "цільовими

убивствами" (*targeted killings*) або камуфлюються за допомогою "напівевфемізмів" – *decapitation strike* (удар обезглавлення), *decapitation exercise* (маневр обезглавлення), однак, з іншого боку, вони можуть позначатися і за допомогою "чистих" евфемізмів типу *leadership target*, *target of opportunity*:

The hardliners of Israel had the immense pleasure this week of seeing their controversial tactic of "targeted killing" of their enemies vindicated by been imitated. For it has emerged that their close ally, the US, has drawn up a target list for a systematic policy of assassination against those it calls terrorists. (The Guardian, Dec.9, 2004). Bush's televised Oval Office address followed a surgical military strike by U.S. forces against a "target of opportunity" near Baghdad after U.S. intelligence detected the possibility Iraqi leaders were in the area, a senior government official said Wednesday night. (USA Today, March 19, 2003). In a rare display of honesty, US officials described an overnight precision bomb attack as a "decapitation exercise". Such a mission is designed to kill the leadership of a hostile regime. (Guardian Weekly, Apr.17-23, 2004). A top administration official told Newsweek that there was little philosophical discussion at the top about "targeted killings" of terrorist leaders... Killing a "leadership target" in war time is not assassination... (Newsweek, Sept.15, 2003). The talk at the white house was all about suitcase nukes and germ warfare and surprise decapitation strikes. (Newsweek, Sept. 12, 2005).

Помітимо, що наведені вище евфемізми утворилися внаслідок набуття вихідною одиницею додаткового значення (*job, factory, damage, device, surge*) або в результаті вербокреації державних і політичних лідерів (*armed struggle*).

Сучасний етап розвитку англійської мови характеризується не тільки кількісними змінами (утворення нових слів), але й якісними, зокрема, появою нових словотворчих елементів, які також можуть виконувати евфемістичну функцію. Так, уже наведений нами словотворчий елемент *-lite (light)* спочатку з'явився в американській рекламі Кока-коли – *Coca Cola Lite* (відзначимо зміну графічної форми даної лексеми на більш спрощену), а згодом і в рекламі інших харчових продуктів та напоїв з низьким вмістом калорій. Пізніше його почали використовувати в інших сферах суспільного буття в значенні "полегшений", "пом'якшений".

Ілюстрацією подібного функціонування елемента *-lite* виступає лексема *terror-lite*, за допомогою якої характеризують прояви тероризму, що не спричиняють людських жертв: *There are earlier examples of strange "terror-lite" events following major attacks – the anthrax envelopes that closed down Washington DC after 9/11, a small explosive device found on a railway line after the Madrid train bombings. (The Times, July 22, 2005).* Як свідчить наведений приклад, у даному випадку йдеться про конверти зі спорами сибірки, що почали розсилати поштою в США після подій 11 вересня 2001 року, невеликі вибухові пристрої на залізниці після терористичних акцій у приміських потягах в Мадриді.

Оскільки на Заході синонімом поняття "тероризм" (*terrorism*) останнім часом все частіше виступає поняття "джихадизм" (*jihadism*), в основі якого лежить, за тлумаченням представників ісламської релігії, священна війна мусульман (*jihad*), цілком закономірним є поява в англійській мові одиниці *jihad-lite*, якою характеризують порівняно "пасивну" тактику терористів, одним з прикладів якої виступають плівки із записаними посланнями-погрозами колишнього "терориста номер один" у світі Осамі Бен Ладена.

Виділення елемента *-lite* у функції суфікса спричиняє утворення в англійській мові цілої низки інновацій, які характеризують антитерористичну боротьбу на території Іраку, відбивають поняття релігійної сфери, характеризують політичну лінію державних діячів і лідерів екстремістських угруповань. Одним з прикладів неологізмів, що відбивають війну американської влади з тероризмом, виступає одиниця *Empire Lite*. Її автором є канадський політолог Майкл Ігнат'єфф, який таким чином визначив наївну ідею про те, що обмежене втручання США до подій в Іраку могло б перетворитися на лояльне керівництво країною, яке б користувалося широкою популярністю серед населення і було б законним [The Illusion 2006, с. 14]: *This was the consequence of a I idea – which Michael Ignatieff, a Canadian critic of the policy, dubbed "Empire Lite". (The Economist, June 24, 2006).*

Якщо мовна одиниця *Empire Lite* евфемістично характеризує імперську політику

Сполучених Штатів на зазначеній території, то інша евфемістична одиниця *Occupation Lite* фактично розкриває безпосередню наявність іноземних військ в Іраку. Слід зауважити, що це новоутворення покликане акцентувати увагу на тому, що влада в Іраку нібито належить місцевому уряду, а присутність американських військ зумовлена необхідністю ведення антитерористичної боротьби і виконанню миротворчої місії.

За допомогою одиниці *Occupation Lite*, як засвідчить наведений нижче приклад, характеризують також тактику, яку обрали британські військові підрозділи (союзники США) по відношенню до місцевого населення. Так, щоб продемонструвати довіру і прихильність до жителів міста, британці, на відміну від американців, їздять вулицями у відкритих машинах зі схованою зброєю, носять берети замість касок, знімають темні окуляри під час розмов з місцевими жителями і намагаються вимовляти принаймні окремі слова арабською мовою [Hammer 2006, с. 30]: *For the first two and a half years after British troops rolled into Basra in March 2003, Iraq's second largest city provided a textbook case of Occupation Lite.* (Newsweek, May 29, 2006).

Вираз *occupation lite* безпосередньо пов'язаний з одиницею *invasion-lite*. Її значення приблизно можна тлумачити як "полегшено окупований". Згодом остання одиниця почала брати участь у дериваційних процесах, в результаті чого виникла інновація *invasion-lite approach* (підхід, що передбачає застосування пом'якшених методів окупації): *Donald Rumsfeld's invasion-lite approach has now been universally repudiated.* (New Statesman, Jan. 8, 2007). Безпосередньою ознакою "полегшеної окупованості" стала незначна (з точки зору американців) кількість військових підрозділів США та їх союзників (*army lite*) для успішного врегулювання ситуації в Іраку [Catherwood 2004, с. 3]: *But thanks to Donald Rumsfeld's "army lite", such groups have been able to enter Iraq through the porous Syrian border.* (The Sunday Times, Dec. 26, 2004).

Засоби масової інформації приділяють значну увагу фактам застосування тортур з боку американської влади до в'язнів, заарештованих через підозру у зв'язках з терористичними угрупованнями. Подібні методи є нелегітимними, але у в'язницях порушують закони і вдаються до засобів впливу, які вважають "такими, що виступають полегшеним варіантом тортур" (*torture lite*): *These "enhanced" interrogation techniques, like placing a smelly hood over a prisoner and making him stand or squat naked for hours in a cold and dark room, are called torture-lite.* (Newsweek, Nov. 21, 2005). На нашу думку, подібне поєднання лексеми *torture* зі словотворчим елементом *-lite* слід вважати оксиморонним.

Як не парадоксально, але за допомогою "напівевфемістичної" одиниці *torture lite* характеризують таку жорстоку процедуру, як примусове поливання водою іммобілізованих в'язнів, при цьому в осіб, які зазнають цих тортур, складається враження, що вони тонуть. У англійській мові таке покарання іменують також за допомогою іншого евфемізму *waterboarding*: *Key senators say Congress has outlawed one of the most notorious detainee interrogation techniques – "waterboarding", in which a prisoner feels near drowning.* (The Washington Post, Oct. 5, 2005). У зв'язку з тим, що лексема *waterboarding* виявилась недостатньо евфемістичною і згодом майже перетворилася на свою протилежність (дисфемізм), у англійській мові (не тільки в американському, але й у британському варіанті) почав функціонувати вираз *waterboarding lite* для пом'якшеної характеристики цих тортур: *This guy has been through waterboarding...though perhaps "waterboarding lite" might be the best way to describe it.* (The Sunday Times, Dec. 28, 2007).

Наведений матеріал свідчить, що словотворчий елемент *-lite* є елементом евфемістичним. Його вживають, зокрема, з кореневими основами, в денотації яких закладено негативну аксіологію (*empire, occupation, invasion*). З іншого боку, елемент *-lite* може приєднуватися і до первинно евфемістичних одиниць, які втрачають властивість пом'якшення для "семантичної регенерації" цієї ознаки змісту.

Якщо взяти евфемізми релігійної (мусульманської) сфери з елементом *-lite*, то вони характеризують певні компроміси і відхилення від постулатів ісламу, суворих вимог шаріату (*Islam-lite, sharia-lite*). Так, європейська організація мусульман під назвою *European Council of*

Fatwa (Європейська Рада Фатви), що знаходиться у Лондоні, висловила переконання про необхідність адаптації мусульманських меншин, що мешкають у країнах Європи, до нових звичаїв та способу життя нових спільнот. Іншими словами, йшлося про своєрідний "полегшений іслам" (*Islam lite*), що, безумовно, викликало обурення духовних лідерів на Близькому Сході: *And it [The Islamic university of Al Azhar in Cairo] strongly opposes the London-based European Council of Fatwa, which believes Muslim minorities should adapt their communities and live by new rules – Islam lite, if you will.* (Newsweek, Feb. 13, 2006).

В основі ісламу лежать закони шаріату (*sharia*), дотримання яких для "правовірних" є обов'язковим, а порушення суворо караються. За допомогою виразу *sharia lite*, що певною мірою уточнює поняття *Islam lite*, характеризують "пом'якшені" закони шаріату, тобто такі, що передбачають певний компроміс і дозволяють деякі відхилення від досить жорстких вимог. У цьому зв'язку вважаємо доцільним навести інновацію *Middle East lite*, якою характеризують ті держави Близького Сходу (насамперед, йдеться про багаті нафтою території), які внаслідок тісних ділових контактів із західними державами зазнали певного впливу з їх боку, що призвело до деякого послаблення у виконанні законів шаріату: *That generic, anyplace quality is part of the public face of Dubai, which some of its many foreign residents tend to compare to Disney World, or even Las Vegas. It is Middle East lite.* (New York Times, Feb. 15, 2004).

Слід зазначити, що з елементом *-lite* поєднуються і назви екстремістських угруповань (Талібан, Аль-Каїда). Так, за допомогою одиниці *Taliban lite* спеціалісти характеризують ситуацію на територіях, що протягом тривалого часу служили осередком цього руху: *The administration's goal, he added, is to ensure "that we don't wind up with Taliban Lite".* (The New York Times, Dec. 19, 2003). Новоутворення *al Qaeda Lite* ("такий, що виступає пом'якшеним варіантом Аль-Каїди") вживається для "неекстремальної" характеристики стилю діяльності тих чи інших радикальних угруповань: *"What worries journalists is there is a new layer of 'Al Qaeda Lite' organizations operating there," says Fox News chief Middle East correspondent Jennifer Griffin.* (The Huffington Post, Sept. 19, 2006).

Інновацією *9/11 lite* почали характеризувати масштабні інциденти, наслідком яких є порушення звичайного перебігу життя значної кількості населення, але без людських жертв: *I almost wondered if the reporters wanted this to be 9/11 lite, all the mass inconvenience with only half the panic.* (The New York Times, March 15, 2003).

У результаті поєднання імені тодішнього терориста "номер один" Осами Бен Ладена, який вже давно перетворився на символ тероризму, і словотворчого елемента *-lite* виникли одиниці *bin Laden-lite*, *Osama-lite*, що вживали з метою характеристики тієї чи іншої особи (не обов'язково цього керівника екстремістського руху), підозрюваної у причетності до терористичної діяльності, з терористом номер один у світі: *Not everyone in Guantanamo is Osama Lite.* (Houston Chronicle, Sept. 20, 2006). Іноді таким чином позначають впливових мусульман, які мешкають на території США, оскільки вважають їх потенційно небезпечними: *This woman [Ingrid Mattson] is dangerous and warped. No wonder she is the head of ISNA [Islamic Society of North America, the largest Muslim organization on this continent]. Call her "Bin Laden-lite".* (Front Page Magazine, Sept. 29, 2006).

Наступна низка інновацій репрезентує одиниці, що відбивають політичну лінію державних діячів – ключових осіб, які активно закликали (і продовжують це робити) світове співтовариство до необхідності ведення боротьби з міжнародним тероризмом: *Bush-lite*, *Bush-Cheney lite*, *Blair-lite*. Слід відзначити, ще колишній президент США Джордж Буш-молодший і один з його найближчих союзників, тодішній прем'єр-міністр Великої Британії Тоні Блер набули певних ознак символічності, тому позиції та переконання їх наступників часто розглядають крізь призму порівняння з політичними засадами Буша, Блера та їх радників: *In many respects they are running on a Bush-lite foreign policy platform.* (Financial Times, June 2, 2007). *Obama described Clinton's foreign policy as "Bush-Cheney lite".* (The Gulf News, July 28, 2007). *Mr. Brown's success will not be determined by whether he is New Labour or Old Labour or whether he is Blair-like or Blair-lite.* (Financial Times, June 26, 2007).

Матеріал дослідження дає можливість говорити про те, що останніми роками кількість

евфемізмів у мові політики у зв'язку з проблемою тероризму невпинно зростає. Цей факт відбиває ідеологічну функцію мови, що передбачає здійснення впливу на реципієнта з метою формування бажаного відношення або сприйняття певних фактів, подій, явищ. Серед ефемізмів є як повнозначні слова і вирази, причому деякі з них є суто "авторськими", створеними відомими політичними діячами світу, так і словотворчі елементи (*-lite*), що є досить продуктивним засобом утворення неологізмів сучасної англійської мови. Участь лексеми *lite (light)* у словотворчому процесі забезпечується шляхом її "афіккалізації", і, тим самим, функціонуванням в якості суфікса, який може поєднуватися як з одиницями, що мають в своїй денотації негативну аксіологію, так і з ефемістичними одиницями.

Література

Зацний Ю.А. Америка і світ після "11 вересня" та англійська мова / Ю.А. Зацний // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2005. – № 23. – С. 7-11. Козуб Л. Лінгвопрагматичний аспект дослідження англомовного політичного дискурсу в сучасних засобах масової інформації / Л. Козуб // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя : ЗНУ, 2008. – Вип. 30. – С. 212-215. Панасенко Л.А. Корні мовного вираження політичної коректності / Л.А. Панасенко, А.П. Боева // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. – 2003. – № 609. – С. 55-58. Семенчук А.Б. Функціонування словотворчого елемента *-lite* в інноваціях англійської мови / А.Б. Семенчук // Матеріали VII Всеукраїнської наукової конференції "Каразінські читання : Людина. Мова. Комунікація", 5 лютого 2008 р. : тези доп. – Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2008. – С. 249-251. Якуба Л.Ф. О необхідності ознайомлення студентів з поняттям політкоректності як складової соціокультурного аспекта комунікативної компетенції / Л.Ф. Якуба, В.В. Ясунас // Вісник Запорізького національного університету. – Збірник наукових статей. Філологічні науки. – Запоріжжя : ЗНУ, 2008. – № 1. – С. 229-232. Bovard J. Terrorism and Tyranny. Trampling Freedom, Justice, and Peace to Rid the World of Evil / J. Bovard // – New York : Polgrave Macmillan, 2003. – 440 p. Catherwood C. Everything about Iraq Says: Chop It in Three / C. Catherwood // The Sunday Times. – 2004. – December 26. – P. 3. Hammer J. Basra Breakdown / J. Hammer // Newsweek. – 2006. – May 29. – P. 30-31. Leech G. Semantics / Geoffrey Leech. – Harmondsworth : Penguin, 1974. – 386 p. The Illusion of Empire Lite // The Economist. – 2006. – June 24. – P. 13-14.